

«Про результати моніторингу діяльності ПТНЗ області у I півріччі 2013-14 навчального року»

Наукове визначення поняття моніторинг в освіті - це спеціальна система збору, обробки, зберігання і поширення інформації про стан освіти, прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й основних тенденцій її розвитку та розроблення науковообґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень стосовно підвищення ефективності функціонування освітньої галузі.

Об'єктами моніторингу виступають:

- система освіти (загальна середня, професійна, вища, національна або загальнодержавна, регіональна система, муніципальна);
- ресурси (кадрові, матеріально-технічні);
- процеси (педагогічний процес в цілому та окремі його складові);
- діяльність (управлінська, трудова, навчальна);
- явища (вихованість, освіченість, майстерність педагога та ін.).

Для визначення найбільш проблемних питань, функцій та змісту професійно-технічних навчальних закладів при навчально-методичному центрі ПТО з 2007 року створено і функціонує інформаційно-аналітичний центр, який системно організовує і проводить на теренах області моніторингові дослідження у сфері ПТО з головних напрямків діяльності.

За перше півріччя 2013-14 н.р. ІАЦ НМЦ ПТО проведено наступні моніторинги:

1. Аналіз заповнення на початок нового навчального року комп'ютерних програм НМЦ ПТО (7 баз даних):

- Якісний склад педагогів ПТНЗ;
- Інформаційна картка ПТНЗ;
- Аналіз прийнятого контингенту учнів ПТНЗ;
- Облік учнів пільгових категорій ПТНЗ;
- Облік учнів ПТНЗ з обмеженими можливостями;
- Учні ПТНЗ з багатодітних сімей;
- Паспорт бібліотеки ПТНЗ.

2. Аналіз функціонування сайтів ПТНЗ

3. Моніторинг проходження виробничої практики в умовах виробництва

4. Аналітичні матеріали звіту по міжнародному проекту Туринський процес в Україні - Дніпропетровська область

5. Моніторинг ринку праці області

6. Анкетування оцінки діяльності та внесення пропозицій щодо організації роботи НМЦ ПТО у 2014 році

А тепер детальніше про проведені моніторингові дослідження. За підсумками оновлення вищенаведених комп'ютерних програм (баз даних) НМЦ ПТО

працівниками центру підготовлені інформаційно-аналітичні матеріали, які розкривають статистичні дані про новоприйнятий учнівський контингент, окремо проаналізовано стан справ щодо учнів пільгових категорій (сиріт, інвалідів, багатодітних). За три роки проаналізовано питання щодо якісного складу педагогів ПТНЗ за основними показниками (*стать, вік, освіта, категорії, педзвання, підвищення кваліфікації, атестація, педагогічний досвід, володіння ІКТ тощо*) як в цілому по області, так і у розрізі навчальних закладів.

Традиційно ІАЦ щокварталу проводить моніторинг функціонування сайтів ПТНЗ області. Так, станом на 12.12.2013р. в усіх ПТНЗ (100%) запроваджена електронна пошта та функціонують сайти, за виключенням ПТУ-81, де веб-сторінка навчального закладу тимчасово не працює. Оцінювання веб-сайтів ПТНЗ здійснювалося за головними критеріями, які визначені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22.03.2012 № 331 «Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс веб-сайтів професійно-технічних навчальних закладів»: **СТРУКТУРА, НАПОВНЕННЯ, ДИЗАЙН**. Максимальна кількість балів, які могли отримати професійно-технічні заклади, складає 185 балів.

Згідно проведеного оцінювання найкращими виявилися наступні ПТНЗ:

- Дніпродзержинський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів (175 балів);
- Томаківський професійний аграрний ліцей (173 бали);
- Дніпропетровське вище професійне училище будівництва (162 балів);
- Ордена «Знак Пошани» вище професійне училище №75 (157 балів).

Детальна інформація з цього питання доведена до відома ДОН та ПТНЗ області

Інформаційно-аналітичним центром НМЦ ПТО протягом жовтня 2013 року зібрано та узагальнено інформацію від навчальних закладів за вимогами листа МОН України від 08.11.12 №1/9-820 «Щодо подання інформаційної картки ПТНЗ». Методистами НМЦ ПТО згідно з даними цієї бази здійснено аналіз питання щодо організації проходження виробничої практики учнями ПТНЗ в умовах підприємств-замовників кадрів за галузевим спрямуванням: сільське господарство, сфера послуг, будівництво, машинобудування, гірничодобувна промисловість, металургія, інші галузі.

Для проведення даного дослідження були за основу взяті наступні індикатори: Загальний контингент учнів, підготовка робітників за отриманими ліцензіями у відношенні до загальної кількості, інформація про підприємства, проходження виробничої практики за угодами з роботодавцями.

1. Встановлено, що в цілому по області учні ПТНЗ проходять виробничу практику за угодами з роботодавцями на базі 1184 підприємств області (70% від загальної чисельності) та на 460 підприємствах (30%) учні ПТНЗ проходять виробничу практику без укладених угод на підготовку робітничих кадрів. В ПТНЗ області неефективно використовується дозвільна система щодо підготовки робітничих кадрів за отриманими ліцензіями (53%).
2. Значна кількість замовників кадрів (30%) не виконують свої договірні зобов'язання щодо забезпечення учнів ПТНЗ місцями для проходження

виробничої практики, особливо на підприємствах будівельної галузі, промисловості та сфери послуг.

3. За отриманою базою «Інформаційна картка ПТНЗ» встановлено недостовірні дані від значної кількості ПТНЗ області, що вплинуло на якість проведеного моніторингового дослідження.

Протягом листопада – грудня поточного року інформаційно-аналітичний центр НМЦ ПТО взяв участь у підготовці аналітичних матеріалів до проекту Європейського фонду освіти «Пілотування методології Туринського процесу з метою аналізу системи професійної освіти та навчання в регіонах України», де висвітлено питання бачення розвитку системи ПТО області на перспективу у розрізі соціально-економічних напрямків з урахуванням ресурсів регіону, зроблено аналіз зовнішньої та внутрішньої ефективності та якості роботи сфери ПТО, визначено пріоритети щодо удосконалення механізмів управління та фінансування системи ПТО. Остаточний звіт за даним міжнародним проектом буде розглянуто у березні 2014 року в Києві.

Інформаційно-аналітичним центром НМЦ ПТО у Дніпропетровській області щорічно станом на 01.01 та 01.07 здійснюється моніторинг ринку праці на основі даних обласної служби зайнятості.

Станом на 1 січня 2014 року на обліку обласного центру зайнятості знаходилось 21536 осіб з робітничою кваліфікацією, реальна потреба у кваліфікованих робітниках складала 4951 особа (4 особи на одне вакантне місце)

На аналогічний звітний період статистика мала відповідне співвідношення:

- 2011 рік - 20408 осіб до 5465 осіб (близько 4 осіб на одне вакантне місце);
- 2012 рік - 21088 особи до 5641 особа (близько 4 осіб на одне вакантне місце).
- 2013 рік - 23721 особа до 5132 осіб (майже 5 осіб на одне вакантне місце).

Проаналізовано потребу у вакансіях з масових робітничих професій, які є актуальними для підприємств області на 1 січня 2014 року. Встановлено потребу у робітниках з наступних спеціальностей:

- Монтажник з монтажу сталевих та залізобетонних конструкцій
- Токар-розточувальник
- Слюсар-електрик з ремонту електроустаткування
- Газорізальник

Разом з тим встановлено професії, які створюють дисбаланс на ринку праці і збільшують кількість безробітних в регіоні:

- Тракторист-машиніст сільськогоспод.виробництва
- Водій автотранспортних засобів
- Продавець продовольчих товарів
- Продавець непродовольчих товарів
- Слюсар-ремонтник
- Кухар
- Оператор комп'ютерного набору
- Секретар
- Кассир торговельного залу
- Маляр

Детальний аналіз з цього напрямку доведено до ДОН та ПТНЗ

На початку нового календарного 2014 року проведено анкетування серед ПТНЗ регіону з метою визначення оцінки діяльності нашої установи за минулий період та отримання зауважень, пропозицій від представників навчальних закладів з питань, які хвилюють педагогів та що треба удосконалити в роботі обласної методичної служби ПТО для більш ефективного інформаційно-методичного супроводу навчально-виховного процесу. Проведений моніторинг (анкета) передбачав оцінку роботи кожного працівника НМЦ ПТО за напрямками роботи, які визначені у посадових обов'язках і внесення пропозицій щодо покращення діяльності кожного методиста чи в цілому всієї установи на перспективу.

За результатами проведеного дослідження встановлено, що від 45 ПТНЗ надійшла зворотня інформація. В цілому наряду із загальною позитивною оцінкою діяльності обласної методичної служби ПТО від ПТНЗ надійшла значна кількість пропозицій щодо покращення роботи в поточному році з наступних напрямків:

- розробка рекомендацій щодо єдиних вимог до ведення документації;
- координація роботи з медичними закладами щодо встановлення профпридатності учнів ПТНЗ (в першу чергу сиріт та інвалідів);
- розробка рекомендацій щодо організації роботи з учнями групи ризику, схильних до суїцидних проявів;
- удосконалення методичних рекомендацій з профілактики девіацій в учнів;
- розмежування функцій та посадових обов'язків соціального педагога та психолога ПТНЗ;
- оперативний методичний супровід щодо запровадження в навчальний процес ПТНЗ області нових виробничих технологій;
- надання інформації про зміни в стандартах та нормативній документації;
- розробка методичних рекомендацій щодо нормування витрат на енергоносії;
- розробка номенклатури архівних справ в ПТНЗ;
- спланувати конкретні заходи відносно роботи шкіл резерву;
- проведення відео-семінарів для педагогів з організації роботи по друкуванню підручників;
- оперативне надання ПТНЗ інформації про оновлення методичних матеріалів, передового досвіду педпрацівників області і України;
- надання інформації про варіативні можливості проходження курсів підвищення кваліфікації;
- організація дистанційних курсів з розробки електронних посібників.

Вважаю, що постійний моніторинг оцінки ефективності роботи ПТНЗ та методичних служб ПТО в подальшому допоможе провести системні зміни в їх діяльності, максимально наблизить дії методистів до потреб педагогів та учнів.

Необхідно відмітити, що всі матеріали перелічених моніторингових досліджень за даний період знаходять в ІАЦ, а також розміщені у відкритому доступі на сайті НМЦ ПТО (onmc-pto.dp.ua) у розділі Моніторингові дослідження у відповідних підрозділах:

- **Ринок праці**
- **Якісний склад педагогів**
- **Моніторингові дослідження**

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ :

Проведення моніторингових досліджень є ефективним засобом встановлення реального стану справ з того чи іншого напрямку діяльності сфери ПТО для прийняття управлінських рішень регіональним органом управління освітою облдержадміністрації :

- при формуванні державного замовлення на підготовку робітничих кадрів ;
- при ліцензуванні в ПТНЗ нових професій до потреб роботодавців ;
- для покращення якісного складу педпрацівників ПТНЗ через систему підвищення кваліфікації та стажування педагогів в умовах сучасного виробництва;
- при визначенні управлінських дій щодо зміни мережі, перепрофілювання навчальних закладів , створенні центрів сучасних виробничих технологій на базі ПТНЗ, інших заходів управлінського впливу на діяльність сфери ПТО .

Рішення НМР НМЦ ПТО від 28.02.2014р.:

Заслухавши та обговоривши інформацію від заступника директора НМЦ ПТО Корнієнка М.М. «Про результати моніторингу діяльності ПТНЗ області у I півріччі 2013-14 навчального року» навчально-методична рада ухвалила:

Навчально-методичному центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області:

1. За результатами моніторингу своєчасно надавати пропозиції департаменту освіти і науки облдержадміністрації про прийняття управлінських дій щодо суб'єкта (питань) дослідження.

Відповідальні: М.М.Корнієнко
Термін виконання: протягом року

2. Результати моніторингових досліджень оформляти як інформаційно-методичні матеріали (збірники) та доводити до відома педагогічних колективів ПТНЗ області через сайт НМЦ ПТО (onmc-pto.dp.ua) для покращенні організації навчального процесу та внесення корегування у викладання окремих предметів, виробничого навчання тощо.

Відповідальні:
Корнієнко М.М.,
методисти НМЦ ПТО
Термін виконання:
протягом року

Рекомендувати керівникам ПТНЗ:

1. При проведенні педрад, оперативних нарад при керівництві, загальних зборів педколективів постійно використовувати матеріали моніторингових досліджень для підведення підсумків діяльності навчальних закладів, при формуванні державного замовлення на підготовку робітничих кадрів та інших важливих питань життєдіяльності ПТНЗ.

Відповідальні:
Директори ПТНЗ
Термін виконання:
Постійно протягом року

2. Результати роботи кожного ПТНЗ доводити до відома органів місцевого самоврядування, роботодавців, громадських організацій, батьківського активу.

Відповідальні:
Директори ПТНЗ
Термін виконання:
Постійно протягом року